

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. rugsėjo 23 d.*

„Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojamosios priemonės Sirijai – Lėšų išaldymas – Vertinimo klaida – Nuosavybės teisė – Proporcingumas – Neigiamas poveikis reputacijai – Įtraukimo į sąrašą kriterijų nustatymas“

Byloje T-510/18

Khaled Kaddour, gyvenantis Damaske (Sirija), atstovaujamas solisitorių V. Davies, V. Wilkinson, baristerio R. Blakeley ir QC M. Lester,

ieškovas,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą V. Piessevaux ir T. Haas,

atsakovę,

dėl pagal SESV 263 straipsnį pateikto prašymo panaikinti 2018 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2018/778, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2013/255/BUSP dėl ribojamųjų priemonių Sirijai (OL L 131, 2018, p. 16), ir 2018 m. gegužės 28 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2018/774, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 36/2012 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Sirijoje (OL L 131, 2018, p. 1), kiek šie teisės aktai susiję su ieškovu,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Gervasoni, teisėjai L. Madise ir J. Martín y Pérez de Nanclares (pranešėjas),

posėdžio sekretorė E. Artemiou, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. kovo 5 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą¹

I. Ginčo aplinkybės

- 1 Ieškovas Khaled Kaddour yra Sirijos pilietybę turintis verslininkas, vykdamas komercinę veiklą, be kita ko, telekomunikacijų ir naftos sektoriuose.

(Praleista)

B. Dėl ieškovo pavardės pakartotinio įtraukimo į asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašus ir palikimo juose

(Praleista)

- 20 2015 m. spalio 12 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2015/1836, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2013/255 (OL L 266, 2015, p. 75). Tą pačią dieną ji priėmė Reglamentą (ES) 2015/1828, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 36/2012 (OL L 266, 2015, p. 1).
- 21 Kaip išdėstyta Sprendimo 2015/1836 6 konstatuojamojoje dalyje, „Taryba nustatė, kad dėl Sirijos režimo vykdomos griežtos ekonomikos kontrolės, Sirijoje veiklą vykdančių įtakingiausių verslininkų vidinis ratas savo statusą gali išlaikyti tik palaikydamas glaudžius ryšius su režimu ir jo remiamas, taip pat darydamas įtaką režimui. Taryba mano, kad ji turėtų numatyti ribojamąsias priemones nustatydamas leidimo atvykti apribojimus Tarybos nustatytiems ir I priede išvardytiems įtakingiausiems Sirijoje veiklą vykdančioms verslininkams ir išaldydamas visas jiems priklausančias, jų nuosavybės teise turimas, valdomas ar kontroliuojamas lėšas ir ekonominius išteklius, kad jie negalėtų teikti materialinės ar finansinės paramos režimui, ir pasinaudodama jų įtaka padidinti spaudimą pačiam režimui, kad jis pakeistų savo represinę politiką.“
- 22 Sprendimo 2013/255 27 ir 28 straipsnių formuluotės buvo iš dalies pakeistos Sprendimu 2015/1836. Šiuo metu šiuose straipsniuose numatyti atvykimo į valstybių narių teritoriją ar vykimo per ją tranzitu apribojimai ir „Sirijoje veiklą vykdančių įtakingiausių verslininkų“ lėšų išaldymas, išskyrus atvejus, kai „esama pakankamai informacijos, kad jie nėra arba nebėra susiję su režimu, arba nedarą jam įtakos arba nekelia realios apėjimo rizikos“.
- 23 Reglamentu 2015/1828 buvo iš dalies pakeistas, be kita ko, Reglamento Nr. 36/2012 15 straipsnis, siekiant į jį įtraukti naujus įtraukimo į sąrašą kriterijus, apibrėžtus Sprendime 2015/1836 ir įtrauktus į Sprendimą 2013/255.

(Praleista)

2. Dėl įtraukimo į sąrašą motyvų ir įtraukimo į sąrašą kriterijų nustatymo

- 66 Atsižvelgdamas į tai, kad per teismo posėdį ieškovas ir Taryba diskutavo apie tai, ar ieškovo pavardė buvo palikta aptariamuose sąrašuose dėl dviejų ar trijų įtraukimo į sąrašą motyvų, Bendrasis Teismas mano, kad reikia pateikti šiuos patikslinimus.

1 Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

67 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 27 punkto, ieškovo pavardės įtraukimo į nagrinėjamus sąrašus motyvai nebuvo pakeisti, palyginti su Sprendimu 2016/850 ir Įgyvendinimo reglamentu 2016/840, ir jie yra tokie:

„Sirijoje veiklą vykdančias įtakingas verslininkas, turintis interesų ir (arba) vykdančias veiklą telekomunikacijų, naftos ir plastiko pramonės sektoriuose, palaiko glaudžius verslo santykius su Maher Al-Assad.

Vykdydamas savo verslo veiklą gauna naudos iš Sirijos režimo ir teikia jam paramą.

Maher Al-Assad partneris, be kita ko, su juo vykdo verslo veiklą.“

68 Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 28 straipsnio 1 dalyje, 2 dalies a punkte ir 3 dalyje numatyta:

„1. Išaldomos visos I ir II prieduose išvardytiems asmenims, kurie yra atsakingi už smurtines represijas prieš civilius gyventojus Sirijoje, taip pat iš režimo naudos gaunantiems arba jį remiantiems asmenims bei subjektams ir su jais susijusiems asmenims ir subjektams priklausančios arba jų nuosavybės teise turimos, valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.

2. Remiantis Tarybos įvertinimais ir sprendimais situacijos Sirijoje kontekste, kaip nustatyta 5–11 konstatuojamosiose dalyse, išaldomos visos lėšos ir ekonominiai ištekliai, kurie priklauso arba kuriuos nuosavybės teise turi, valdo arba kontroliuoja:

a) įtakingiausi Sirijoje veiklą vykdančias verslininkai; <...>

3. Vienai iš 2 dalyje nurodytų kategorijų priklausančias asmenys, subjektai ar organizacijos neįtraukiami į I priede nurodytų asmenų ir subjektų sąrašą ir nepaliekami įtraukti į tą sąrašą, jeigu esama pakankamai informacijos, kad jie nėra arba nebėra susiję su režimu, arba nedarą jam įtakos arba nekelia realios apėjimo rizikos.“

69 Reglamento Nr. 36/2012, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1828, 15 straipsnio 1 dalies a punktas, 1a dalies a punktas ir 1b dalis suformuluoti beveik identišškai.

70 Atsižvelgiant į ieškovo pavardės įtraukimo į sąrašą motyvų ir įtraukimo į sąrašą kriterijų formuluotes, reikia konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju dėl jo buvo pateikti trys įtraukimo į sąrašą motyvai. Pirmą pastraipą, atitinkanti pirmąjį motyvą, susijusi su Sirijoje veiklą vykdančio įtakingo verslininko statusu, antra pastraipą, atitinkanti antrąjį motyvą, susijusi su iš Sirijos režimo gauta nauda ir jo parama, o trečia pastraipą, kuri atitinka trečiąjį motyvą, susijusi su ryšiu su Sirijos režimu.

71 Tuo remiantis darytina išvada, kad pirmasis ieškovo pavardės įtraukimo į nagrinėjamus sąrašus motyvas grindžiamas teisiniu kriterijumi, apibrėžtu Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 28 straipsnio 2 dalies a punkte ir Reglamento Nr. 36/2012, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/1828, 15 straipsnio 1a dalies a punkte (Sirijoje veiklą vykdančio įtakingo verslininko kriterijus), ir kad antrasis ir trečiasis ieškovo pavardės įtraukimo į sąrašą motyvai grindžiami teisiniu kriterijumi, apibrėžtu Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 28 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento Nr. 36/2012, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/1828, 15 straipsnio 1 dalies a punkte (ryšio su režimu kriterijus), dėl jo iš Sirijos režimo gautos naudos arba dėl jo paramos vienam iš pagrindinių Sirijos režimo veikėjų M. Al-Assad.

72 Dėl Tarybos per teismo posėdį pateikto teiginio, kad nuorodos į naudą iš Sirijos režimo ir paramą šiam režimui nereikia aiškinti kaip trečiojo ieškovo pavardės įtraukimo į nagrinėjamus sąrašus motyvo, kurio ieškovas neginčijo, Bendrasis Teismas mano, kad naudinga pateikti toliau išdėstytus paaiškinimus.

- 73 Iš Sirijos režimo gaunama nauda arba parama jam yra savarankiškas teisinis kriterijus, numatytas Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 28 straipsnio 1 dalyje, todėl jį reikia skirti nuo „Sirijoje veiklą vykdančių įtakingiausių verslininkų“ kriterijaus, numatyto to sprendimo 28 straipsnio 2 dalies a punkte, arba nuo ryšio su šiam režimui priklausančiais asmenimis kriterijaus, numatyto to sprendimo 28 straipsnio 1 dalyje.
- 74 Tai matyti iš paties Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 28 straipsnio teksto. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta išaldyti trijų kategorijų asmenų, t. y. pirma, atsakingų už smurtines represijas prieš civilius gyventojus, antra, asmenų, kurie gauna naudos iš režimo vykdomos politikos arba remia šį režimą, ir, trečia, su jais susijusių asmenų, lėšas ir ekonominius išteklius. Jo 2 dalyje numatyta išaldyti įvairių kategorijų asmenų, įskaitant Sirijoje veiklą vykdančius įtakingiausius verslininkus, lėšas ir ekonominius išteklius. Taigi Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 28 straipsnio 1 ir 2 dalys iš esmės susijusios su skirtingomis asmenų kategorijomis, o tai patvirtina tik asmenims, kuriems taikoma Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 28 straipsnio 2 dalis, suteikta galimybė remtis šios nuostatos 3 dalimi, leidžiančia jiems tam tikromis sąlygomis nebūti įtrauktiems į nagrinėjamus sąrašus arba nelikti juose įrašytiems.
- 75 Pažodinis šios nuostatos aiškinimas atitinka jos priėmimo kontekstą ir ja siekiamą tikslą (šiuo klausimu žr. 1983 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Merck*, 292/82, EU:C:1983:335, 12 punktą ir 2005 m. kovo 10 d. Sprendimo *easyCar*, C-336/03, EU:C:2005:150, 21 punktą). Visų pirma reikia priminti, jog iš Sprendimo 2015/1836 5 konstatuojamosios dalies matyti, jog Taryba nustatė kelias asmenų kategorijas, nurodytas Sprendimo 2013/255 28 straipsnio 2 dalyje, kad, išsaugodama tikslinį ir diferencijuotą požiūrį, išplėstų jau esamų ribojamųjų priemonių, kurias ketino palikti galioti, taikymą. Taigi ji aiškiai išreiškė ketinimą papildyti jau egzistuojančius Sprendimo 2013/255 28 straipsnio 1 dalyje numatytus įtraukimo kriterijus. Be to, Sprendimu 2015/1836, kuriuo įtraukta Sprendimo 2013/255 28 straipsnio 3 dalis, kaip matyti iš minėto sprendimo 14 konstatuojamosios dalies, buvo siekiama apimti tik šias naujas asmenų kategorijas. Galiausiai reikia pažymėti, kad Sprendimo 2013/255 28 straipsnio 3 dalimi suteikta galimybė neturėjo atitiktens minėto Sprendimo 2013/255 28 straipsnyje iki jo pakeitimo Sprendimu 2015/1836.
- 76 Tai, kad Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 28 straipsnyje numatytos skirtingos asmenų kategorijos, nereiškia, kad asmuo negali priklausyti joms kelioms. Tai reiškia, kad kai Taryba nusprendžia įtraukti asmens pavardę į sąrašus arba palikti juose, ji, atsižvelgdama į turimus įrodymus, turi nustatyti kategoriją ar kategorijas, kurioms šis asmuo gali priklausyti. Šiuo tikslu ji turi kelti klausimą, pirma, dėl kriterijaus ar kriterijų, kuriais ketina vadovautis įtraukdama arba palikdama asmens pavardę tuose sąrašuose, ir, antra, dėl to, ar ji turi pakankamai konkrečių, tikslų ir nuoseklių įrodymų, galinčių patvirtinti kiekvieno įtraukimo į sąrašą motyvo, grindžiamo jos pasirinktu kriterijumi ar kriterijais, pagrįstumą.
- 77 Negalima atmesti galimybės, kad konkretaus asmens įtraukimo į sąrašą motyvai iš dalies sutampa, t. y. asmuo gali būti laikomas Sirijoje veiklą vykdančiu įtakingu verslininku ir dėl vykdomos veiklos gaunančiu naudos iš Sirijos režimo arba remiančiu jį. Tai matyti būtent iš to, kad, kaip nustatyta Sprendimo 2015/1836 6 konstatuojamojoje dalyje, šios kategorijos asmenų glaudūs ryšiai su Sirijos režimu ir jo rėmimas yra viena iš priežasčių, dėl kurių Taryba nusprendė nustatyti šią kategoriją. Vis dėlto net ir šiuo atveju kalbama apie skirtingus kriterijus.
- 78 Iš tiesų, pagal suformuotą jurisprudenciją Sprendime 2015/1836 kaip objektyvus, autonomiškas ir pakankamas įtraukimo į sąrašą kriterijus įtrauktas, be kita ko, „Sirijoje veiklą vykdančių įtakingiausių verslininkų“ kriterijus, todėl Taryba neprivalo įrodyti to, kad egzistuoja ryšys tarp šios kategorijos asmenų ir Sirijos režimo, arba šios kategorijos asmenų paramos šiam režimui ar iš jo gaunamos naudos, nes tam, kad asmeniui būtų taikomos nagrinėjamos ribojamosios priemonės, pakanka būti Sirijoje veiklą vykdančiu įtakingu verslininku (šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo

HX / Taryba, C-540/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2019:707, 38 punktą; 2019 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Sharif / Taryba, T-5/17*, EU:T:2019:216, 55–56 punktus (nepaskelbti) ir 2019 m. rugsėjo 11 d. Nutarties *Haswani / Taryba, T-231/15 RENV*, nepaskelbta Rink., EU:T:2019:589, 56 punktą).

- 79 Iš to matyti, kad kai Taryba nusprendžia įtraukti asmens pavardę dėl jo, kaip Sirijoje veiklą vykdančio įtakingo verslininko, statuso, ji neprivalo šio asmens įtraukimo į sąrašą motyvuose nurodyti, kad jis gauna naudos ar remia Sirijos režimą. Jeigu ji tai nurodo, reiškia, kad ji taip pat ketina jam taikyti Sprendimo 2013/255 28 straipsnio 1 dalyje numatytą kriterijų. Šis aiškinimas geriausiai gali užtikrinti kiekvienos Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 28 straipsnio dalies veiksmingumą ir leisti į sąrašą įtrauktiems asmenims tiksliai nustatyti, kokiais kriterijais remiantis jų pavardės buvo įtrauktos į nagrinėjamus sąrašus arba juose paliktos.
- 80 Todėl, jeigu asmens pavardės įtraukimo į sąrašą motyvuose Taryba aiškiai nurodo naudą ar paramą, kurią jis teikia Sirijos režimui, tai reiškia, kad Taryba, remdamasi konkrečių, tikslų ir nuoseklių įrodymų visetu, turi įrodyti, kaip asmuo remia Sirijos režimą arba gauna iš jo naudos. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nors Taryba mano, kad nauda ar parama Sirijos režimui atsiranda dėl šio asmens, kuris, be kita ko, laikomas Sirijoje veiklą vykdančiu įtakingu verslininku, veiklos, įrodymai, kuriuos Taryba turėtų turėti ir būtų priversta pateikti, siekdama įrodyti naudą ar paramą, nebūtinai yra tie patys kaip tie, kuriais remiantis galima įrodyti „Sirijoje veiklą vykdančių įtakingiausių verslininkų“ statusą.
- 81 Darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju, priešingai, nei teigė Taryba, nuoroda į ieškovo iš Sirijos režimo gautą naudą ir į jo paramą tam režimui turi būti aiškinama kaip ieškovo pavardės įtraukimo į nagrinėjamus sąrašus motyvas, kuris skiriasi nuo motyvo, susijusio su Sirijoje veiklą vykdančio įtakingo verslininko statusu, ir nuo motyvo, susijusio su jo ryšiu su vienu iš pagrindinių Sirijos režimo asmeniu. Todėl Taryba turi galėti įrodyti šio motyvo pagrįstumą pakankamai konkrečiais, tiksliais ir nuosekliais įrodymais.
- 82 Pateikus šiuos patikslinimus ir paaiškinimus, reikia patikrinti, ar, kaip teigia ieškovas, nagrinėjamu atveju Taryba padarė vertinimo klaidą, kai nusprendė palikti ieškovo pavardę nagrinėjamuose sąrašuose.

3. Dėl vertinimo klaidos

(Praleista)

- 88 Taryba iš esmės primena, kad ginčijamais aktais ieškovo pavardė buvo palikta nagrinėjamuose sąrašuose remiantis tais pačiais motyvais, kurie nurodyti Sprendime 2016/850 ir Įgyvendinimo reglamente 2016/840. Kalbant apie šiuos 2016 m. aktus, reikia pažymėti, kad 2018 m. gegužės 31 d. Sprendime *Kaddour III* (T-461/16, EU:T:2018:316, 102 punktas) Bendrasis Teismas nusprendė, jog įrodymai, kuriais Taryba rėmėsi palikdama ieškovo pavardę įtrauktą į nagrinėjamus sąrašus, sudaro įrodymų visetą, leidžiantį pateisinti tokį pakartotinį įtraukimą. Be to, ieškovas nepateikė jokių įrodymų, galinčių paneigti Bendrojo Teismo vertinimą, pateiktą 2018 m. gegužės 31 d. Sprendime *Kaddour III* (T-461/16, EU:T:2018:316).
- 89 Taigi reikia kelti klausimą dėl 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Kaddour III* (T-461/16, EU:T:2018:316) ir 2016 m. spalio 26 d. Sprendimo *Kaddour II* (T-155/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:628) įtakos šio ieškinio pagrindo analizei, nes šiuose dviejuose teismo sprendimuose išnagrinėti ir šiame procese nurodomi įrodymai.

- 90 Reikia pažymėti, kad Sprendimo 2013/255 30 straipsnio 3 dalyje ir Reglamento Nr. 36/2012 32 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu pateikiama pastabų arba naujų esminių įrodymų, Taryba peržiūri savo sprendimą ir apie tai informuoja atitinkamą fizinį ar juridinį asmenį, subjektą arba įstaigą. Be to, pagal šio reglamento 32 straipsnio 4 dalį nagrinėjami sąrašai peržiūrimi reguliariai ir ne rečiau kaip kas 12 mėnesių.
- 91 Aiškinant šias nuostatas kartu, matyti, kad prieš priimdama aktus, kuriais į nagrinėjamus sąrašus įtraukto asmens pavardė juose paliekama, arba atlikdama bet kokią peržiūrą Taryba, remdamasi jai pateiktais svariais įrodymais ar pastabomis, gali patikrinti, ar nuo ieškovo pavardės pradinio įtraukimo, pakartotinio įtraukimo arba nuo ankstesnės peržiūros faktinė padėtis pasikeitė taip, kad jo palikimas sąrašuose nebėra pagrįstas (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Taryba / LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 46 punktą ir 2018 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba*, T-288/15, EU:T:2018:619, 50 punktą).
- 92 Be to, Bendrasis Teismas, nors ir nepaisydamas *res judicata* galios griežtąja prasme, nes ieškinių, atmestų 2016 m. spalio 26 d. Sprendimu *Kaddour II* (T-155/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:628) ir 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimu *Kaddour III* (T-461/16, EU:T:2018:316), dalykas nesutampa su šio ieškinio dalyku, negali visiškai neatsižvelgti į argumentus, kuriuos jis pateikė šiose dviejose bylose, kurios susijusios su tomis pačiomis šalimis ir kuriose iš esmės keliami tie patys teisiniai klausimai.
- 93 Tačiau neišnagrinėjus faktinių ir teisinių aplinkybių, pateiktų pagrindžiant šį ieškinio pagrindą, negalima daryti prielaidos, kad Bendrasis Teismas padarytų tokias pačias išvadas kaip ir 2016 m. spalio 26 d. Sprendime *Kaddour II* (T-155/15, neskelbta Rink., EU:T:2016:628) ir 2018 m. gegužės 31 d. Sprendime *Kaddour III* (T-461/16, EU:T:2018:316) (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba*, T-288/15, EU:T:2018:619, 53 punktą).
- 94 Taigi šioje byloje neišnagrinėjus ieškovo grindžiant ieškinio pagrindą nurodytų aplinkybių negalima atmesti galimybės, kad remiantis jomis galima įrodyti, jog 2018 m. Taryba klaidingai nusprendė palikti jo pavardę nagrinėjamuose sąrašuose.
- (Praleista)
- a) Dėl Tarybos pateiktų įrodymų svarbos*
- 96 Ieškovas ginčija įrodymų, kuriuos Taryba pateikė 2018 m. siekdama įrodyti, kad jo pavardės palikimas nagrinėjamuose sąrašuose vis dar yra pagrįstas, reikšmingumą.
- 97 Reikia pažymėti, kad ribojamųjų priemonių, priimtų kovojant su terorizmu, srityje svarbus klausimas nagrinėjant asmens palikimą ginčijamame sąraše yra, ar nuo šio asmens įrašymo į tą sąrašą arba ankstesnės peržiūros faktinė padėtis pasikeitė taip, kad nebegalima daryti tos pačios išvados dėl šio asmens dalyvavimo teroristinėje veikloje (2012 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Al-Aqsa / Taryba ir Nyderlandai / Al-Aqsa*, C-539/10 P ir C-550/10 P, EU:C:2012:711, 82 punktas). Be to, nagrinėjant Iranui nustatytas ribojamąsias priemones buvo pažymėta, kad Taryba neprivalo remtis naujomis faktinėmis aplinkybėmis, jeigu aplinkybės, kuriomis grindžiamas pirminis įtraukimas, yra reikšmingos ir pakankamos, kad atitinkama šalis būtų palikta sąraše (generalinės advokatės E. Sharpston išvados byloje *Islamic Republic of Iran Shipping Lines ir kt. / Taryba*, C-225/17 P, EU:C:2018:720, 182 punktas).
- 98 Galiausiai buvo nuspręsta, jog Taryba turi pateikti naujų įrodymų, kad įrodytų asmens pavardės įtraukimo į sąrašą pagrįstumą, jeigu pasikeitė šio įtraukimo į sąrašą kriterijai ir motyvai (šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 11 d. Nutarties *Haswani / Taryba*, T-231/15 RENV, nepaskelbta Rink., EU:T:2019:589, 56 punktą).

- 99 Iš to matyti, kad, siekiant pateisinti asmens pavardės palikimą nagrinėjamuose sąrašuose, Tarybai nedraudžiama remtis tais pačiais įrodymais, pateisinančiais pradinį ieškovo pavardės įtraukimą į tuos sąrašus, pakartotinį įtraukimą ar palikimą juose, jeigu, pirma, įtraukimo į sąrašą motyvai nepasikeitė ir, antra, aplinkybės nepasikeitė taip, kad šie įrodymai tapo nebeaktualūs.
- 100 Šiuo klausimu taip pat reikia pažymėti, kad priemonėms, priimtoms įgyvendinant bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP), būdinga tai, kad jos turi būti reguliariai persvarstomos ir taikomos pakartotinai vėlesniais laikotarpiais. Akivaizdu, kad taip yra tuo atveju, kai, nepaisant anksčiau taikytų ribojamųjų priemonių, geopolitinė situacija nesikeičia. Tokiu atveju Tarybai turi būti leidžiama ir toliau taikyti ribojamąsias priemones, net jei padėtis nepasikeitė, jeigu aplinkybės, kuriomis remiantis siekiama palikti ribojamąsias priemones galioti, ir toliau pateisina jų taikymą jų nustatymo metu, visų pirma jeigu tokios aplinkybės yra pakankamai nesenos (šiuo klausimu žr. generalinės advokatės E. Sharpston išvados byloje *Islamic Republic of Iran Shipping Lines ir kt. / Taryba, C-225/17 P, EU:C:2018:720, 201–202 punktus*).
- 101 Taigi, nagrinėjamu atveju, kadangi, kaip nurodyta šio sprendimo 67 punkte, ieškovo pavardės įtraukimo į sąrašą motyvai nebuvo pakeisti, reikia tik patikrinti, ar Bendrajam Teismui pateiktoje bylos medžiagoje yra duomenų, leidžiančių manyti, kad ieškovo ar Sirijos faktinė padėtis pasikeitė taip, kad įrodymai, kuriuos Taryba pateikė siekdama pagrįsti ieškovo pavardės palikimo aptariamuose sąrašuose pagrįstumą 2016 m., tapo nebesvarbūs siekiant pagrįsti jos palikimą tuose sąrašuose 2018 m.
- 102 Šiuo klausimu, pirma, reikia konstatuoti, kad nuo 2016 m. iki 2018 m. padėtis Sirijoje nepagerėjo. Ieškovo ieškinyje pateikti įrodymai, kuriais siekiama įrodyti, kad ekonominė padėtis Sirijoje yra tokia, jog būtų naivu manyti, kad jis galėtų remti režimą turėdamas nedaug jam likusio turto, neleidžia daryti išvados, kad Sirijos kontekstas pasikeitė taip, kad ieškovo pavardės palikimas aptariamuose sąrašuose yra nebepateisinamas. Atvirkščiai, 2017 m. Pasaulio banko grupės ataskaita dėl ekonominių ir socialinių konflikto Sirijoje pasekmių, 2016 m. kovo 14 d. laikraščio *International Business Times* straipsnis, kuriame nagrinėjamos Rusijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų karo Sirijoje išlaidos, ir galiausiai 2018 m. balandžio 9 d. laikraščio *Time* straipsnis, kuriame bandoma atsakyti į klausimą, kodėl Sirijos pilietinis karas tampa dar sudėtingesnis, patvirtina, kad karas Sirijoje vis dar aktualus. Šiomis aplinkybėmis Taryba ir Sąjunga pagrįstai gali palikti galioti ribojamąsias priemones, kurios, jų nuomone, būtinos darant spaudimą Sirijos režimui.
- 103 Antra, nors ieškovas teigia, kad jo komercinė veikla buvo nutraukta ir kad jis niekada nebuvo susijęs su M. Al-Assad, reikia konstatuoti, kad šiuos argumentus jis jau buvo nurodęs byloje, kurioje priimtas 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimas *Kaddour III* (T-461/16, EU:T:2018:316, 115 punktas), ir savo rašytinėse pastabose nepateikė jokių įrodymų, kad jo asmeninė padėtis pasikeitė 2016–2018 m. Dėl dokumentų, kuriuos ieškovas pateikė siekdamas įrodyti, kad generolas G. Bilal buvo M. Al-Assad kabineto vadovas, reikia pažymėti, kad, nedarant poveikio jų įrodomosios galios ir galimybės paneigti Tarybos pateiktus įrodymus nagrinėjimui, atliktam šio sprendimo 120 punkte, šiuose įrodymuose minimas tik tas generolas ir remiantis jais negalima įrodyti konkretaus ieškovo padėties pasikeitimo, apie kurį Taryba galėjo ir turėjo žinoti priimdama sprendimą palikti ieškovo pavardę nagrinėjamuose sąrašuose. Be to, šiais dokumentais siekiama užginčyti šį ieškovo ir M. Al-Assad santykių aspektą, tačiau jie nesusiję su tarp jų egzistuojančiais verslo santykiais.
- 104 Todėl šiame Bendrojo Teismo motyvavimo etape nesprendžiant klausimo, ar Tarybos pateikti įrodymai iš tikrųjų leidžia įrodyti 2018 m. ieškovo pavardės įtraukimo į nagrinėjamus sąrašus motyvų pagrįstumą, reikia pažymėti, kad Taryba neprivalėjo pateikti papildomų įrodymų, palyginti su pateiktaisiais 2016 m., dėl pasikeitusios ieškovo ar Sirijos padėties, kurie pateisintų jo pavardės išbraukimą iš nagrinėjamų sąrašų.
- 105 Todėl reikia atmesti ieškovo argumentus, kuriais siekiama užginčyti pateiktų įrodymų svarbą, remiantis jų neaktualumu arba juos patvirtinančių naujų įrodymų nebuvimu. Be to, bet kuriuo atveju reikia atmesti ieškovo argumentą, kad Taryba negalėjo remtis straipsniais, kuriuos Bendrasis Teismas

2014 m. lapkričio 13 d. Sprendime *Kaddour I* (T-654/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:947) pripažino neįrodančiais jo įtraukimo į sąrašą motyvų pagrįstumo. Iš tiesų jau 2016 m. spalio 26 d. Sprendime *Kaddour II* (T-155/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:628, 78 punktas) buvo atmestas šis argumentas dėl tų pačių įrodymų ir buvo priminta, kad kiekvienoje Bendrajame Teisme iškeltoje byloje pateikiama atskira bylos medžiaga ir kad kiekviena byla yra visiškai atskira. Taigi aplinkybė, kad Taryba šiame procese pateikia tam tikrus dokumentus, kuriuos Bendrasis Teismas kitoje byloje laikė neatitinkančiais įrodinėjimo pareigos, neatima iš Tarybos galimybės remtis šiais dokumentais kartu su kitais įrodymais, siekiant sudaryti pakankamai konkrečius, tikslus ir nuoseklius įrodymus, galinčius pateisinti ieškovo pavardės palikimo nagrinėjamuose sąrašuose pagrįstumą.

(Praleista)

B. Dėl antrojo ieškinio pagrindo, grindžiamo Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 27 straipsnio 3 dalies, 28 straipsnio 3 dalies ir Reglamento Nr. 36/2012, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/1828, 15 straipsnio 1b dalies pažeidimu

143 Ieškovas mano, kad jis turi teisę remtis Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 27 straipsnio 3 dalies, 28 straipsnio 3 dalies ir Reglamento Nr. 36/2012, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/1828, 15 straipsnio 1b dalies nuostatomis.

144 Šiose nuostatose įtvirtintos sąlygos nėra kumuliacinės, todėl, priešingai, nei atsiliepime į ieškinį teigia Taryba, jis galėtų remtis tomis nuostatomis, jei atitiktų vieną iš jose nustatytų sąlygų.

(Praleista)

147 Reikia priminti, kad pagal Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 27 straipsnio 3 dalį ir 28 straipsnio 3 dalį vienai iš šių straipsnių 2 dalyje nurodytų kategorijų priklausantys asmenys neįtraukiami į Sprendimo 2013/255 I priede nurodytus asmenų ir subjektų sąrašus ir nepaliekami įtraukti į tuos sąrašus, jeigu esama pakankamai informacijos, kad jie nėra arba nebėra susiję su režimu, arba nedaro jam įtakos, arba nekelia realios apėjimo rizikos. Tos pačios sąlygos, kiek tai susiję su lėšų įšaldymu, pakartotos Reglamento Nr. 36/2012, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/1828, 15 straipsnio 1b dalyje.

148 Visų pirma, dėl ieškovo argumento, kad šios sąlygos yra alternatyvios, o ne kumuliacinės, reikia pažymėti, kad šias nuostatas reikia išaiškinti. Pagal jurisprudenciją nuostatos turėtų būti aiškinamos atsižvelgiant ne tik į jų tekstą, bet ir į jų kontekstą bei tikslus (šiuo klausimu žr. 1983 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Merck*, 292/82, EU:C:1983:335, 12 punktą ir 2005 m. kovo 10 d. Sprendimo *easyCar*, C-336/03, EU:C:2005:150, 21 punktą).

149 Reikia pažymėti, kad Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 27 straipsnio 3 dalyje ir 28 straipsnio 3 dalyje bei Reglamento Nr. 36/2012, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/1828, 15 straipsnio 1b dalyje išvardytas sąlygas skiria jungtukas „arba“. Šis jungtukas kalbiniu požiūriu gali turėti alternatyvią arba kumuliatyvią prasmę, todėl jį reikia aiškinti atsižvelgiant į kontekstą, kuriame jis vartojamas, ir atitinkamo teisės akto tikslus (pagal analogiją žr. 2019 m. gegužės 14 d. Sprendimo *M ir kt. (Pabėgėlio statuso panaikinimas)*, C-391/16, C-77/17 ir C-78/17, EU:C:2019:403, 102 punktą).

150 Sprendimu 2013/255 ir Įgyvendinimo reglamentu Nr. 36/2012 nustatytų ribojamųjų priemonių sistemos tikslas – uždrausti bet kokios formos paramą Sirijos režimui, siekiant daryti spaudimą šiam režimui, kad jis pakeistų civilių gyventojų represijų politiką. Siekdama šio tikslo Taryba priėmė Sprendimą 2015/1836, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2013/255, nes konkrečiai konstatavo, kad Sirijos režimas bando apeiti Sąjungos ribojamąsias priemones siekdamas toliau finansuoti ir remti civilių gyventojų smurtinių represijų politiką (Sprendimo 2015/1836 4 konstatuojamoji dalis). Taigi,

siekdama užtikrinti šių priemonių veiksmingumą, Taryba apibrėžė tam tikras asmenų ir subjektų, kurie yra ypač svarbūs siekiant tokio tikslo, kategorijas (Sprendimo 2015/1836 5 konstatuojamoji dalis), t. y. asmenis ir subjektus, kurių atžvilgiu, be kita ko, turėjo būti priimtose lėšų išaldymo priemonės. Šios asmenų ir subjektų kategorijos buvo apibrėžtos atsižvelgiant į jų ryšį su režimu, įtaką, kurią jie gali jam daryti, ar bet kokios formos paramą, kurią jie gali jam suteikti (Sprendimo 2015/1836 6–12 konstatuojamosios dalys).

¹⁵¹ Todėl Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 27 straipsnio 3 dalies ir 28 straipsnio 3 dalies bei Reglamento Nr. 36/2012, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/1828, 15 straipsnio 1b dalies formuluotę reikia suprasti kaip atspindinčią įvairius būdus, kuriais asmenys šiuo metu palaiko Sirijos režimą, tačiau jie vieni kitų nepanaikina. Atsižvelgiant į šį kontekstą ir Sprendimu 2013/255 bei Reglamentu Nr. 36/2012 siekiamą tikslą, šiuose įvairiuose straipsniuose išvardytos sąlygos būtinai yra kumuliacinės.

¹⁵² Kitaip būti negali, nes kiltų pavojus, kad nagrinėjamų ribojamųjų priemonių sistema netektų prasmės. Iš tiesų tai reikštų, kad asmuo ar subjektas būtų išbraukiamas iš nagrinėjamų sąrašų, nes nebebūtų susijęs su režimu, tačiau, pavyzdžiui, jis darytų jam įtaką arba būtų susijęs su realia apėjimo rizika.

(Praleista)

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Khaled Kaddour padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jo priteisiamos Europos Sąjungos Tarybos patirtos bylinėjimosi išlaidos.

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Paskelbta 2020 m. rugsėjo 23 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.